

Rizoiu & Poenaru

SOCIETATE CIVILĂ DE AVOCAȚI

Dincolo de bine și rău: Este criptomonedă bun(ă la ceva)?

conf. univ. dr. Radu Rizoiu

Motto

„- Enigel, Enigel,
Ți-am adus dulceață, iacă.

(...)

- Rigă spân, (...)

Teamă mi-e, te frângi curând,
Lasă. - Așteaptă de te coace.

(...)

- Rigă Crypto, rigă Crypto,

(...)

Eu de umbră mult mă tem”

Ion Barbu - *Riga Crypto și Lapona Enigel*

Context

- BNR/BCE sunt Enigel cea rațională care îl refuză pe Crypto (care dorește să stea în umbra controlului etatic)
 - EBA 12 XII 2013: folosite ca monede, dar nereglementate și negarantate
 - EBA Opinion 4 VII 2014: diferite de moneda electronică
 - ECB Analysis II 2015
 - Comunicat BNR 11 III 2015: nu e monedă (electronică)
 - Comunicat BNR 6 II 2018: este *activ* (speculativ)
 - Guvernator BNR 14 VI 2018: interzicerea este contraproductivă
 - SMSG Advice to ESMA 19 X 2018: să fie instrument financiar (derivat)
 - EBA Report 9 I 2019: lipsa reglementării => riscuri pt consumatori

Poziția BNR

- BNR este „administratorul pieței monetare” [art. 2 L312/2004]
- BNR are monopol în privința monedei [art. 12 L312/2004]
- Este logic ca BNR să nu accepte „breșe” în acest sistem
 - Interdicție vs Reglementare piețe (Indonezia: reglementăm piața, dar nu e monedă)
 - Costuri de tranzacționare mici (lipsa reglementării – EBA Opinion 2014)
 - Confidențialitate (EBA Opinion 2014) vs Netransparență (ECB Analysis 2015)
 - Principiul *blockchain* exclude confidențialitatea
 - Rusia își constituie rezerve de BITCOIN contra sancțiunilor SUA

Viața bate legea

- Calificarea drept „monedă” ține de dreptul public
 - Nu îndeplinește (încă) toate condițiile (EBA Opinion 2014)
- Dacă legea nu spune, interpretul nu o poate deduce
- Lumea (cetățeni români) folosește cryptomoneda
- Instanțele trebuie să răspundă la întrebări [art. 5(2) NCPC]

Repere de drept privat

- Este cryptomoneda un bun?
- Bun = lucru + drept (patrimonial) [art. 535 NCC]
- Lucru = realitatea obiectivă (din afara persoanei) [art. 25/30/66 NCC]
- Drept (real) \supset proprietate (privată) [art. 551/553/555/556 NCC]

Dificultăți

- Drept real sau de creanță [art. 551 vs. 1164 NCC]
- Și dreptul de creanță are obiect (indirect/derivat) [art. 1229/1230 NCC]
- Cryptomonedă este unică și identificabilă
- Cryptomonedă nu depinde de deținător

Natura bunului

- Dacă accesul la lucru depinde de persoană (parolele pentru obținerea monedei) nu înseamnă că lucrul nu există, ci doar că are acces restricționat
- Criptomoneda are un suport fizic: informația stocată pe un mediu fizic (chiar și cyber-spațiul este amplasat pe niște servere)
- „digital representation of value” (ECB Analysis 2015)

Aplicații (penal)

- Finanțarea terorismului
- Finanțarea grupărilor infracționale
 - Sechestru RIPPLE și BITCOIN (Poliția Română, 9 II 2019)

Aplicații (civil)

- Litigiu evaluabil în bani (J S3, 507/2018)
- Acordare personalitate juridică asociație (T Ilfov, 2961/2018)
- Transmitere succesorală (T Brașov, 245/2018)
- Evaluare prejudiciu (T Brașov, 240/2017)
- Plata lucrului nedatorat (J Pitești, 776/2015)
- Contract locațiune pentru „minare” valabil (J S6, 4691/2018)
 - Dacă era obiect (obligational) ilicit sau cauză ilicită, ar fi fost nul absolut
- Proba raportului contractual de schimb de monedă (T București, 2801/2018)
- Regim fiscal comisioane tranzacționare Bitcoin (J Oradea, 7922/2016)
 - Lipsă pericol social nedeclarare venituri

Concluzie

„că nimicu’ ăla e dăfapt
ceva!!”

(Unde gravitaționale)

Rizoiu & Poenaru

SOCIETATE CIVILĂ DE AVOCAȚI

Mulțumesc!